

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 4783/2022
02.02.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Васић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Београдски водовод и канализација“ Београд, ради утврђења ништавости уговора, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 594/22 од 13.04.2022. године, у седници већа одржаној 02.02.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 594/22 од 13.04.2022. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 67073/2020 од 17.09.2021. године, ставом првим изреке, утврђено је да је ништав уговор о обављању привремених и повремених послова заведеног код туженог под бројем ... од 25.03.2009. године, заведен код бивше Студентске задруге „Безбедност“ из Београда под бројем .. од 27.03.2009. године, закључен између туженог, бивше Студентске задруге „Безбедност“ из Београда и тужиоца, те да исти не прозводи правно дејство. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 99.800,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате, док је захтев за исплату законске затезне камате од пресуђења до извршности одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 594/22 од 13.04.2022. године, преиначена је првостепена пресуда и наведени тужбени захтев је одбијен као неоснован и одбијен захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 99.800,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка пред другостепеним судом у износу од 1.900,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права, позивом на одредбу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија дозвољена на основу члана члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11...18/20), па је испитао правилност побијане пресуде у смислу члана 408. истог закона и нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је као члан Студентске задруге „Безбедност“ из Београда са туженим као послодавцем закључио Уговор о обављању привремених и повремених послова 25.03.2009. године, за послове Ови послови су били систематизовани актом о систематизацији туженог. Тужилац тражи да се утврди да је наведени уговор ништав зато што је закључен ради обављања послова за стална радна места која су код туженог била систематизована, а тужени је на тај начин поступао супротно члану 197. Закона о раду.

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев и утврдио да је предметни уговор ништав, јер је тужени као послодавац са тужиоцем као чланом омладинске задруге закључио уговор који је противан одредби члана 197. и 198. Закона о раду јер послови које је тужилац обављао код туженог на основу закљученог уговора, не представљају привремене и повремене послове из члана 197. Закона о раду, те је закључени уговор симулован и због тога ништав, у смислу одредбе члана 103. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, налазећи да је првостепени суд на правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право, јер су уговорне стране у потпуности испуниле своје обавезе из закљученог уговора, а тужилац није доказао да је предметни уговор закључен супротно одредбама члана 197. и 198. Закона о раду.

Према становишту Врховног касационог суда правилна је одлука другостепеног суда о неоснованости тужбеног захтева.

Према члану 103. став 1. Закона о облигационим односима, уговор који је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима је ништав ако циљ повређеног правила не омогућује неку другу санкцију или ако закон у одређеном случају не прописује што друго. Одредбом члана 109. став 1. истог закона прописано је да се на ништавост може позвати свако заинтересовано лице. То може бити и уговорна страна која захтевом за утврђење ништавости уговора настоји да постигне правну корист. Правна корист постоји када се утврђењем ништавости може постићи учинак на плану реализације каквих права или конкретног интереса. Према општој норми садржаној у члану 194. став 2. Закона о парничном поступку, тужба за утврђење може се подићи ако тужилац има правни интерес да суд утврди постојање односно непостојање неког спорног права или правног односа, пре доспелости захтева за чинидбу из истог односа или истинитост односно неистинитост неке исправе или ако тужилац има неки други правни интерес. Уговором о привременим и повременим пословима не заснива се радни однос. Рад по основу уговора о привременим и повременим пословима је рад који се обавља ван радног односа. Лице које такав рад обавља нема својство запосленог, али може да покрене поступак пред судом ради заштите права ако сматра да му је право повређено или ускраћено. Заштита се може

тражити и тужбом за утврђење о постојању радног односа, под условом да је поднета благовремено.

Имајући у виду да је у конкретном случају тужилац на основу уговора о привременим и повременим пословима од 25.03.2009.године, обављао послове код туженог за које му је исплаћена накнада, произлази да су уговорне стране у потпуности испуниле своје обавезе из овог уговора (који није супротан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима), то нема места утврђењу његове ништавости, како је правилно закључио и другостепени суд. Наиме, тужилац је са туженим преко студентске задруге закључио оспорени уговор за обављање привремених и повремених послова, који нису трајали дуже од 120 дана, а уколико је сматрао да су му повређена, ускраћена или ограничена нека права закључивањем таквог уговора, могао је да затражи судску заштиту у тренутку када је повреда настала, а што у конкретном случају тужилац није учинио. Правни интерес постоји када се заштита повређеног или угроженог добра не може постићи другачије него само судском одлуком. У конкретном случају, тужилац није учинио вероватним свој правни интерес, у ситуацији када је тужбени захтев поставио само за утврђење ништавости уговора који је у потпуности испуњен са обе стране.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, применом члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Марина Милановић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**